

El patio de Sevilla

L'escriptora Anna Sàez Mateu (1969) va publicar el volum *Batre records* el març del 2020 fent gala d'una inesperada ironia històrica de les que a ella li plauen: a l'inici d'una formidable i inesperada pandèmia global. Fins ara no l'he pogut llegit.

Formada com a escriptora al que abans en dèiem Estudi General de Lleida i bregada en el periodisme, des del 2012 ha escrit la columna (ella en diu finestra) intitulada *El retrovisor*. No és casual que sigui aquesta data: després de la crisi del 2008, tothom va haver de mirar enrere d'una manera o altra. 2011 és la data que Sally Rooney tria com a inici de la seua premiada novel·la *Normal people* (2018), una fita en l'educació sentimental d'una generació que ara té trenta anys i escaig.

Batre records és moltes coses, però sobretot són unes memòries de la infantesa. Un repàs atònit a la memòria feliç de la infància i de l'adolescència, amb el pretext de les memòries dels altres. L'autora, llevat de casos concrets –en l'inici i en el final del seu llibre– ha prescindit de la memòria estrictament personal. L'ha inserit en la memòria de la col·lectivitat –del poble de la Granja d'Escarp, primer, i Lleida després–. Fa la impressió que s'ha aturat en el final de l'adolescència (tots aquests termes són molt vagues) i ha es-

Batre records

↓ **L'AUTORA TÉ LA GRÀCIA QUE NO MENYSPREA RECORDS QUE A ALGUNS ENS FAN VERGONYA, COM EL 'DESTAPE' O SANTA ÀGUEDA**

tampat que la vida adulta “és una decepció”, sense altres consideracions. Per als filòlegs de l'Estudi General, la història sempre ha estat una temptació: la nostra formació ha estat molt hegeliana, sense saber-ho. Anna Sàez no se n'escapa. El seu temps i el seu espai hi són retratats a través dels altres, a través de la seua mirada dels altres. El seu punt de vista sovint és tendre, remunta de l'anècdota cap al general, i d'un humor que em recorda Jesús Moncada.

Llegit ara, es fa evident que són els grans sotracos el que ha abocat

l'escriptora a la reflexió del seu temps, que sobtadament s'ha fet vell, distint, rar, fins a cert punt incompreensible per als altres, i potser per a un mateix. És una de les sorpreses de la vida. La memòria és un misteri. O potser seria millor dir: la memòria és una identitat. Anna Sàez té la gràcia que no menysprea els records que a alguns ens fan vergonya: un cinema de *destape* trist i reprimat, una festa de les dones – Santa Àgueda– que feia oblidar una vida estreta en què les dones no podien, com les dones americanes, viatjar cap a l'est, cap a la ciutat de Nova York, com van fer la Patti Smith o la Sylvia Plath, i altres. Una alegria esbojarrada que durava només un dia.

Hi ha alguna cosa amarga en el llibre d'Anna Sàez que res no dissimula, ni l'humor de què fa gala, ni la mirada suau, no agraent avaluativa del passat; ni tampoc els records compartits. Potser és una cosa que no podem enunciar del tot: aquesta estranya i asfixiant manca de llibertat profunda, aquesta cosa que els lleidatans no ens acabem de treure el jou, per més que Anna Sàez evoqui la dictadura com una cosa passada. Aquesta rara pressió ambiental.